

Aktuální situace na Záporožské jaderné elektrárně

 litterate.cz/aktualni-situace-na-zaporozske-jaderne-elektrarne

Marie Divišová

6 července, 2023

Ukrajinský prezident Zelenský vypustil alarmující prohlášení o údajném připravovaném výbuchu v Záporožské jaderné elektrárně. Ruské velení obvinění odmítlo a zdůraznilo, že elektrárna je ohrožena výhradně tím, že ukrajinská armáda ji pravidelně ostřeluje z protějšího břehu Dněpru.

V návaznosti na apokalyptické proslovy Zelenského vydala Mezinárodní agentura pro atomovou energii (IAEA) následující prohlášení:

- 1) Odborníci Mezinárodní agentury pro atomovou energii (IAEA) přítomní v ukrajinské Záporožské jaderné elektrárně (ZNPP) v posledních dnech a týdnech kontrolovali části zařízení – včetně některých částí obvodu velké chladicí nádrže – a také prováděli pravidelné prohlídky.
- 2) Generální ředitel IAEA Rafael Mariano Grossi dnes uvedl, že elektrárna je zatím bez viditelných známek výskytu min nebo výbušnin.
- 3) Experti IAEA požádali o další přístup, který je nezbytný k potvrzení nepřítomnosti min nebo výbušnin na místě. Zásadní je zejména přístup na střechy reaktorových bloků 3 a 4, stejně jako přístup do částí strojoven a některých částí chladicího systému elektrárny.
- 4) Generální ředitel Grossi zdůraznil, že je důležité, aby tým IAEA kontroloval všechny části ZNPP, aby monitoroval plné dodržování pěti základních principů ochrany největší evropské jaderné elektrárny během současného vojenského konfliktu, po protichůdných prohlášeních a obviněních z posledních dnů ohledně vojenské situace. „S narůstajícím vojenským napětím a aktivitami v regionu, kde se tato velká jaderná elektrárna nachází, musí být naši experti schopni ověřit fakta na místě. Jejich nezávislé a objektivní hlášení by pomohlo objasnit současnou situaci na místě, což je

zásadní v době, jako je tato, s nepotvrzenými obviněními a protiobviněními“ řekl generální ředitel Grossi.

6) Jak již bylo uvedeno, IAEA si je vědoma zpráv, že v ZNPP a v jeho okolí byly umístěny miny a jiné výbušniny. Pět základních principů ochrany ZNPP, které generální ředitel Grossi stanovil 30. května v Radě bezpečnosti OSN, uvádí, že by nemělo docházet k žádnému útoku z nebo proti elektrárně a že by areál neměl být používán jako základna nebo sklad pro těžké zbraně – vícenásobné raketomety, dělostřelecké systémy, munice a tanky.

7) Generální ředitel Grossi řekl, že tým IAEA nehlásil žádné nedávné ostřelování nebo výbuchy, a dodal, že vojenská přítomnost na místě se nezměnila.

8) Samostatně tým IAEA oznámil, že jediné zbývající hlavní vnější elektrické vedení 750 kV (kV) bylo včera odpoledne znovu připojeno k ZNPP, asi 12 hodin poté, co bylo náhle přerušeno, takže elektrárna byla závislá na záložních zdrojích energie.

Záporožská jaderná elektrárna kdysi byla největší jadernou elektrárnou v Evropě se 6 reaktory VVER1000 a celkovým instalovaným výkonem 6×950 MWe. Byla postavena v letech 1980-1996.

V současnosti žádný reaktor nepracuje, čtyři ze šesti reaktorů byly odstavené dlouho před současnými boji na Ukrajině a jsou už v režimu chladné odstávky, tedy teplota v nich je pod 100 °C. Další dva reaktory jsou v režimu horké odstávky, hlavní štěpná reakce byla přerušena a už neběží, ale v reaktorech i po několika měsících vzniká určité teplo zbytkovým radioaktivním rozpadem jiných látek. Tepelný výkon reaktorů je nyní řádově menší než v plném provozu (méně než 100x oproti běžnému provozu). Chlazení na elektrárně zajišťuje voda ze zásobní nádrže. Voda na chlazení z nádrže by měla stačit na mnoho měsíců krizového provozu. U elektrárny jsou navíc vyhloubené krizové záložní studny. Po havárii na Kachovské přehradě dopravili pracovníci Rosatomu na jadernou elektrárnu

speciální čerpadla z rezervních zásob jiných ruských JE, které dokáží čerpat vodu z řeky Dněpr do zásobní nádrže až na vzdálenost 1,5 kilometru.

V areálu jaderné elektrárny je umístěný dočasný sklad vyhořelého paliva (postavený americkou firmou Holtec), kam jsou svážené zbytky vyhořelého paliva také z ostatních ukrajinských jaderných elektráren, tento sklad není nijak speciálně zabezpečený, je zakrytý jenom běžnou střechou. Jeho zásah během ostřelování by představoval skutečnou ekologickou katastrofu.

Odkaz: [Update 171 – IAEA Director General Statement on Situation in Ukraine | IAEA](#)

Sklad vyhořelého paliva na JE